

Sygn. akt IX U 814/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania J. Z. (Z.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21 marca 2016 r. Znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. Z. prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110 a ustawy emerytalno – rentowej poczynszy od dnia 1 lutego 2016r.

Sędzia

Sygn. akt: IX U 814/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.03.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu J. Z. (Z.) ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a tego wskaźnika o wartości 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a, po uprzednim odtworzeniu zarobków z okresu zatrudnienia w KWK „1 M.” od 11.09.1964r. do 31.12.1979r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podniósł, że maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z najkorzystniejszych zarobków z okresu 1980-1990 oraz przy uwzględnieniu minimalnego wynagrodzenia za lata 1964-1979 wyniósł 197,38 % i tym samym okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a tego wskaźnika o wartości 250%.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. Z. urodził się w dniu (...), prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 10.09.1989r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 12 miesięcy z okresu 1/1989-12/1989.

Po przyznaniu prawa do emerytury górniczej ubezpieczony pozostawał zatrudnieniu w KWK „1 M.” do 25.06.1990r.

W dniu 16.02.2016r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenia Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1980-1990.

Decyzją z dnia 21.03.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a tego wskaźnika o wartości 250%.

W toku postępowania w niniejszej sprawie Sąd zwrócił się do (...) S.A. Zakładu (...) w T. o nadesłanie dokumentacji osobowej i karty zasiłkowej odwołującego za cały okres zatrudnienia w KWK „1 M.”.

Na podstawie przekazanej dokumentacji osobowej i płacowej, Sąd zwrócił się do biegłego z zakresu emerytur, rent o wydanie opinii na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w KWK "1 M." w okresie od dnia 11.09.1964r. do dnia 31.12.1979r. wyliczonego przy założeniu, że w okresie tym ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wykazanych w dokumentacji akt osobowych i ZUS, w systemie zmianowym, we wszystkie soboty, w co najmniej dwie niedziele, był uprawniony do wynagrodzenia wynikającego z akt osobowych tj. do wykazanej stawki wynagrodzenia i innych jego składników, jak również składników wynagrodzenia przysługujących powszechnie według obowiązujących uregulowań prawnych w zatrudniającym ubezpieczonego zakładzie na zajmowanych przez ubezpieczonego stanowiskach, w tym do deputatu węglowego i dodatku z tytułu wysługi lat, wyliczenia najkorzystniejszego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego wyliczonego z uwzględnieniem wynagrodzeń wykazanych w dokumentacji akt ZUS i ustalonych w opinii i możliwości przeliczenia świadczenia w trybie art. 110 a ustawy emerytalnej.

Biegły sądowy z zakresu emerytur i rent ustalił iż najkorzystniejsze wynagrodzenia w 20 wybranych latach (z częścią wynagrodzenia uzyskanego po przyznaniu świadczenia) ubezpieczony uzyskał w latach 1970-1989.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (WWPW) wyliczony przez biegłego za wskazane lata wynosi 266,22%, gdyż przyjęte w obliczeniu wynagrodzenie ubezpieczonego wyniosło:

- za rok 1970 – 47.960 zł,
- za rok 1971 – 56.813 zł,
- za rok 1972 – 63,280 zł,
- za rok 1973 – 65.200 zł,

- za rok 1974 – 79.528 zł,
- za rok 1975 – 99.016 zł,
- za rok 1976 – 87.780 zł,
- za rok 1977 – 90.780 zł,
- za rok 1978 – 97.156 zł,
- za rok 1979 – 108.722 zł,
- za rok 1980 – 202.940 zł,
- za rok 1981 – 254.266 zł,
- za rok 1982 – 546.505 zł,
- za rok 1983 – 690.557 zł,
- za rok 1984 – 720.940 zł
- za rok 1985 – 857.763 zł
- za rok 1986 – 1.341.857 zł
- za rok 1987 – 1.267.983 zł
- za rok 1988 – 1.878.869 zł
- za rok 1989 – 6.707.121 zł

Biegły odtwarzając powyższe zarobki ubezpieczonego, uwzględnił zapisy w jego dokumentacji osobowej i zasiłkowej, obowiązujące przepisy płacowe, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Sąd, mając na uwadze, iż biegły ustalił WWPW w oparciu o zarobki z lat 1970-1989, uwzględnił zastrzeżenia organu rentowego złożone w zakresie roku 1971 oraz lat 1974 i 1975, a więc w miejsce kwot wynagrodzeń ustalonych przez biegłego kolejno za te lata, tj. 56.813, 79.528, 99.016 przyjął kwoty 56.713, 79.429, 98.817, co powoduje, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony w wyniku uwzględnienia zastrzeżeń ZUS, uległ obniżeniu o 1,05%, czyli wyniósł 265,17 i nadal wynosi ponad 250%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego, jego akt osobowych dołączonych do akt sprawy, informacji (...) S.A. w K., k. 5, 19 akt, zeznań ubezpieczonego- protokół elektryczny, k. 22 akt, opinii biegłego z zakresu emerytur, rent mgr K. S. z 4.11. 2016r., k.29-39.

Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłego w zakresie możliwości przeliczenia emerytury ubezpieczonego w oparciu o art. 110a ustawy emerytalnej, gdyż były one logiczne i spójne. Biegły dokonał szczegółowych ustaleń w oparciu o dokumentację osobową, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu i pozostały materiał dowodowy oraz uzyskane w toku sporządzania opinii dane, zaś uwzględnione przez Sąd zastrzeżenia zgłoszone do opinii przez organ rentowy nie spowodowały obniżenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego poniżej 250%.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury od 29.12.1989r. oraz, że po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu do dnia 25.06.1990r.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 16.02.2016r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość emerytury ubezpieczonego, któremu zaskarżoną decyzją odmówiono przeliczenia świadczenia, nie uwzględniając równocześnie w wyliczeniach stanowiących podstawę wydania tej opinii zarobków za okres zatrudnienia w KWK (...) od 11.09.1964r. do 31.12.1979r. , ze względu na nieprzedłożenie przez odwołującego dowodów pozwalających organowi rentowemu na wyliczenie wynagrodzenia za te okresy.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia

ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględniać tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd zgodził się z ustaleniami biegłego sądowego, iż najbardziej optymalnym wariantem dla wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia jest obliczenie jego podstawy w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1970-1989 i ostatecznie ustalił, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyliczony w oparciu o zarobki za wskazane lata, przy uwzględnieniu zastrzeżeń ZUS zgłoszonych co do ustalanych wynagrodzenia z lat 1971, 1974 i 1975 wyniósł 265,17 %.

Sąd nie ma żadnej wątpliwości, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego jest wyższy niż 250%, tym bardziej, iż z urzędu posiada wiedzę o trzech dodatkowych składnikach wynagrodzenia pracowników KWK „1M.”, składnikach nie uwzględnionych w tej sprawie przez biegłego, tj. dodatku szkodliwym, dodatku niebezpiecznym, premii eksportowej wynikającej z treści zeznań świadka A. T. (pracującego w KWK „1 M.” w charakterze ekonomisty) złożonych w sprawie IX U 2206/16.

W konsekwencji, Sąd – na mocy (...) § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. Z. prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych począwszy od dnia 1 lutego 2016r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

SSO Joanna Smycz

Notatka :

Sędzia ref. od 15.02.2017r. do 3.03.2017r. przebywała na urlopie.

R. dn. 9 marca 2017r.

SSO Joanna Smycz